Hata beşeriyetimizin şe'nidir!

"Hak" rumuzlu okuyucumuz: "Namaz kılarken kaçıncı rekâtta olduğuma dair sürekli tereddütler yaşıyorum. Ne kadar dikkat edersem edeyim son anda bir dalgınlıkla yine de tereddüt içinde kalıyorum. Hâlbuki namaza ne kadar dikkat etmem gerektiğini de bildiğim halde böyle oluyor. Bazen kendi kendime son rekâta kalkarken (çözüm olarak) içimden iki defa Allahü ekber diye tekbir getiriyorum bunun bir mahzuru olur mu? Sık olarak, kaçıncı rekâtta olduğu konusunda tereddüde düşen kişi ne yapmalıdır? Sizce bu konuda kesin çözüm nedir? Ne yapılabilir?"

İster ibadet içinde, ister ibadet dışında olsun, hata kulun süsüdür. Hataları affetmek de Rabbimizin şanından ve sıfatlarındandır. Şeytan kendisi af yoluna başvurmadığı için, bizim de hatalardan sonra affedici bir Rabbimiz olduğunu hatırlamamızı istemez. Bizim namazımızın fesada gittiğini ve bozulduğunu telkin eder. Böylece vesveselerimizi arttırır ve namazdaki huzurumuzu bozar. Biz namazda; "Aman, hata yapmayayım", "Eyvah! Namazım fesada gidecek!" dedikçe şeytana dayanılmaz bir fırsat vermiş oluruz. Vesvesemiz artar. Şüphe ve tereddüt çıkmazına düşeriz. Bu da ibadet hayatımıza zarar verir. Bizi ibadetten soğutur.

Keza, hatâ ve kusur bizim kulluğumuzun mührüdür. Allah'ın Ğafûr (Çok bağışlayan), Ğaffâr (Sürekli bağışlayan), Afüv (Affeden), Tevvab (Tevbeleri kabul eden) isimleri bizim hatâ yapmamızı gerekli kılarlar. Çünkü bu isimlerin şemsiyesini ancak hatâ yapınca üzerimizde hissederiz. Hatâsız ve kusursuz olsak Allah'ın bu güzel isimlerini bilemeyeceğiz, tanıyamayacağız, kavrayamayacağız.

Adım başı hata yapıyoruz! Böylelikle adım başı Allah'ın affedici ve bağışlayıcı olduğunu hatırlıyoruz, yaşıyoruz, kavrıyoruz, tanıyoruz! Allah'ı tanımaktan büyük

nimet ve ihsan bulunabilir mi? Her hatada Allah'ı hatırlamak, her kusurda Allah'ı anmak, Allah'a dönmek ve Allah'a sığınmak ne büyük bir nimettir! Hazret-i Âdem Aleyhisselâm ile muhterem eşi hata yaptılar, fakat hiç vakit kaybetmeden, "Ey Rabbimiz! Biz kendimize zulmettik! Eğer Sen bizi bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen biz elbette hüsrana düşenlerden oluruz!" 1 diyerek Allah'a sığındılar. Allah'a tövbe ettiler. Allah da onların tevbelerini kabul etti.2 Hazret-i Yunus Aleyhisselâm bir hata eseri, öfkelenerek kavmini terk etti. Ardından kendisini balığın karnında buldu. Hata ettiğini anladı ve Allah'a sığınmaya, tövbe etmeye başladı: "Allah'ım! Senden başka ilâh yoktur! Seni her türlü noksandan, kusurdan ve batıl düşüncelerden tenzih ederim. Beni bağışla! Ben kendime zulmedenlerden oldum!" dedi.3 Allah da duasını kabul buyurdu ve onu içinde bulunduğu sıkıntıdan kurtardı.4

Bütün bunları hatayı teşvik etmek için hatırlatmıyorum! Hatalara karşı telâşa kapılmamızın gerek olmadığını vurgulamak, telâşın vesveseyi arttırmaktan başka işe yaramadığını hatırlatmak istiyorum. Ve hata yaptığımızda kendimizi hırpalamamak için yazıyorum. Çünkü vesvesenin zarar verici ısırmalarından uzak kalmamız gerekiyor. Hata yapınca her şeyin bittiğini düşünmememiz gerekiyor. Bilhassa kasıt taşımayan ibadet hatalarının, bizi riyadan uzaklaştırmak ve Allah'a sığındırmak gibi işlevleri bulunduğunu hatırlayıp, üzülmek ve korkmak yerine, sevinç ve şükür içinde biraz dikkat etmemizin yeterli olduğunu kavramamız gerekiyor.

Her hatanın bir telâfisi vardır. Peygamber Efendimiz (asm) namaz hatası konusunda buyurmuştur ki: "Biriniz namazı dört rekât mı, yoksa üç rekât mı kıldığında şüpheye düşerse, içinden şüpheyi atsın ve kesin bildiğine göre davranıp namazını tamamlasın. Selâm vermeden önce iki secde yapsın. Eğer beş kılmış ise, bu secdeler namazına şefaatçi olur. Eğer namazını tam kılmış ise, bu secdeler şeytanın uzaklaştırılmasına vesile olur."5

Şu halde namaz esnasında kaç rekât kıldığımızı unuttuğumuzda; namaza ara vermeden düşünürüz, galip kanaatimize göre hareket ederiz. Galip kanaatimiz belirmemişse, azında bulunduğumuzu kabul ederiz. Buna göre namazımızı tamamlarız. Sonunda sehiv secdesi yaparız. Meselâ dört rekâtlı bir namazda üçüncü rekâtta mı, dördüncü rekâtta mı olduğumuzu unutmuşsak, galip kanaatimiz de yoksa azında bulunduğumuzu, yani üçüncü rekâtta olduğumuzu kabul ederiz. Bu kabul üzerine namazı tamamlarız. Sonunda sehiv secdesi ile Allah'ın af ve merhametine sığınırız.

Son rekâta girerken iki defa tekbir getirmekte bir sakınca yoktur.

Dipnotlar:

1- A’râf Sûresi: 23.

2- Bakara Sûresi: 37.

3- Enbiyâ Sûresi: 87.

4- Enbiyâ Sûresi: 88.

5- Buhârî, Sehv, 6,7.